Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

TER BESLISSING

Opgesteld door
RWS Bestuursstaf

Datum
23 september 2026

Onze referentie
RWS-2026/22620

Beslistermijn
30 september 2026

Bijlage(n)
3

Aan Minister van IenW
Van DG RWS

nota

Kamerbrief over schelpenwinning

Aanleiding
De vaste commissie voor Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft staatssecretaris Erkens op 22 juni 2026 gevraagd om een reactie te geven op de brief van Schelpenwinning Waddenzee BV te Harlingen d.d. 29 mei 2026. Het onderwerp valt echter in uw portefeuille.

Geadviseerd besluit
Instemmen met de voorgestelde brief.

Kernpunten brief schelpenwinningsbedrijven
- Drie schelpenwinningsbedrijven waarschuwen in de brief dat hun voortbestaan wordt bedreigd doordat hun ontgrondingsvergunningen zijn vernietigd en onduidelijkheid bestaat over de vergunningsprocedure voor 2026-2028.
- De schelpenwinning in de Waddenzee ligt daardoor al geruime tijd stil.
- De winning is alleen toegestaan in een beperkt aantal aangewezen gebieden (Marsdiep, Vlie en Friesche Zeegat)
- Zij vragen de ministers van LVVN en IenW, provincie Fryslân en Rijkswaterstaat om een tijdelijke oplossing (zoals een gedoogbeschikking of vergunning).
- Door een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 5 augustus 2026 (beroep ingesteld door Waddenvereniging en Natuurmonumenten) over inmiddels verlopen vergunningen (per 1 januari 2026) bestaat onzekerheid over nieuwe vergunningverlening, waardoor de schelpenwinningsbedrijven al enkele maanden feitelijk stilliggen in de Waddenzee. In de Noordzee kunnen nog wel schelpen gewonnen worden.
- De RvS oordeelt dat de vergunningen niet met de vereiste zorgvuldigheid zijn voorbereid, onvoldoende gemotiveerd zijn en niet volgens het IenW beleid verleend.

Rollen
- RWS verleent de ontgrondingsvergunning voor het winnen van schelpen
- De provincie Fryslân verleent de natuurvergunning, de activiteiten vinden grotendeels plaats in N2000 gebieden. Provincie Fryslân is van mening dat schelpenwinning van oudsher thuishoort in de Waddenzee mits dat mogelijk is binnen de huidige regelgeving. De natuurvergunning is nog niet verleend.

- Het Rijksvastgoedbedrijf heeft de concessie voor de schelpenwinning verleend.
- Drie schelpenwinbedrijven, Testamare, Waddenzee BV en Rousant, hebben op 2 augustus 2026 nieuwe aanvragen voor ontgrondingenvergunning in de Waddenzee bij RWS ingediend. Deze procedure loopt nu.

Krachtenveld

- RWS beraadt zich op wat de uitspraak betekent en zal de schelpenwinbedrijven hierover informeren.
- Wat al wel duidelijk is: aanvullend onderzoek van RWS is nodig voor het goed kunnen bepalen van de te winnen hoeveelheden. Daarnaast zal voor een nieuwe vergunningaanvraag een Milieu Effect Rapportage (MER) nodig zijn, hiervoor zijn de aanvragers verantwoordelijk.
- Dit geldt alleen indien het mogelijk is om op basis van de vergunning op een groter oppervlakte van 500ha te schelpen te winnen (ontgronden). Indien de activiteit onder de 500 ha blijft, geldt er een mer-beoordelingsplicht. RWS beoordeelt de vergunningaanvraag aan de hand van hetgeen wat de initiatiefnemer aanvraagt.
- De schelpenwinning is lokaal verbonden (levert o.a. schelpen voor fietspaden op de Waddeneilanden).

Achtergrond:

- De bedrijven die schelpen winnen staan als gevolg van de onzekerheden over de winning onder financiële druk

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen
02 Kamerbrief